

VENDIM

Nr. 550, datë 27.8.2014

PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “PËR MBROJTJEN E SIGURISË DHE SHËNDETIT TË PUNËMARRËSVE NGA RISQET E LIDHURA ME EKSPOZIMIN NDAJ AGJENTËVE BIOLOGJIKË NË PUNË”¹

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të shkronjës “b”, të pikës 1, të nenit 39, të ligjit nr. 10237, datë 18.2.2010, “Për sigurinë dhe shëndetin në punë”, me propozimin e ministrit të Shëndetësisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e rregullores “Për mbrojtjen e sigurisë dhe shëndetit të punëmarrësve nga risqet e lidhura me ekspozimin ndaj agjentëve biologjikë në punë”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.
2. Ngarkohen të gjitha ministritë dhe institucionet në varësi të tyre për ndjekjen dhe zbatimin e këtij vendimi. Ky vendim hyn në fuqi 6 muaj pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Edi Rama

RREGULLORJA PËR MBROJTJEN E PUNËMARRËSVE NGA RISQET E LIDHURA ME AGJENTËT BIOLOGJIKË NË PUNË

SEKSIONI I DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1 Qëllimi

1. Kjo rregullore ka për qëllim mbrojtjen e sigurisë dhe shëndetit të punëmarrësve nëpërmjet parandalimit të risqeve, që janë të pranishme ose që mund të krijohen nga ekspozimi ndaj agjentëve biologjikë në punë.
2. Kjo rregullore zbatohet në përputhje me legjislacionin në fuqi që rregullon përdorimin e kontrolluar të mikroorganizmave të modifikuar gjenetiksht dhe lëshimin e tyre të vullnetshëm në mjedis.

Neni 2 Përkufizime

1. Për qëllim të kësaj rregulloreje, termat e përdorur kanë kuptimet e mëposhtme:
 - a) “agjent biologjik” nënkupton mikroorganizmat, përfshirë ata që janë modifikuar gjenetiksht, kulturat qelizore dhe endoparazitët njerëzorë, që mund të jenë në gjendje të provokojnë çfarëdolloj infeksioni, alergjie ose toksiciteti;
 - b) “mikroorganizëm” nënkupton një njësi mikrobiologjike, qelizore ose joqelizore, të aftë të riprodhohet ose të transferojë material gjenetik;
 - c) “kulturë qelizore” nënkupton rritjen in-vitro të qelizave që rrjedhin nga organizma shumëqelizorë;
 - ç) “vlerësim i riskut” është vlerësimi i riskut të ekspozimit ndaj agjentëve biologjikë në përputhje me nenin 3, pika 3 të kësaj rregulloreje.
2. Agjentët biologjikë klasifikohen në katër grupe risku, në përputhje me nivelin e tyre të riskut për infektim:
 - a) “agjent biologjik i grupit 1” nënkupton një agjent biologjik, që nuk ka të ngjarë të shkaktojë sëmundje te njerëzit;
 - b) “agjent biologjik i grupit 2” nënkupton një agjent biologjik, që:
 - mund të shkaktojë sëmundje te njerëzit dhe mund të jetë një rrezik për punëmarrësit;

1. Direktiva e BE-së 98/24 KE, e datës 7 prill 1998, për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë së punëmarrësve nga risqet e lidhura me ekspozimin ndaj agjentëve biologjikë në punë (direktiva e shtatë individuale në kuptim të nenit 16(1) të direktivës 89/391/KEE) (Celex 32000L0054).

- nuk ka të ngjarë që të përhapet në komunitet; dhe
 - zakonisht janë të disponueshme profilaksi ose trajtime të efektshme.
 - c) “agjent biologjik i grupit 3” nënkupton një agjent biologjik që:
 - mund të shkaktojë sëmundje të rënda te njerëzit dhe paraqet një rrezik serioz për punëmarrësit;
 - mund të paraqesë një risk për përhapje në komunitet; dhe
 - zakonisht janë të disponueshme profilaksi ose trajtime të efektshme.
 - ç) “agjenti biologjik i grupit 4” nënkupton një agjent biologjik, që:
 - shkakton sëmundje të rëndë te njerëzit dhe është një rrezik serioz për punëmarrësit;
 - mund të paraqesë një risk të lartë për përhapje në komunitet; dhe
 - zakonisht nuk janë të disponueshme profilaksi ose trajtime të efektshme.
3. “Autoritet kompetent” në kuptimin e kësaj rregulloreje, është ministria përgjegjëse për shëndetësinë.

Neni 3

Fusha e zbatimit, përcaktimi dhe vlerësimi i risqeve

1. Kjo rregullore zbatohet për veprimtaritë, në të cilat punëmarrësit janë ose mund të ekspozohen ndaj agjentëve biologjikë gjatë punës së tyre.

2. Në rastin e një veprimtarie që mund të përfshijë një risk për ekspozim ndaj agjentëve biologjikë, punëdhënësi duhet të përcaktojë natyrën, shkallën dhe kohëzgjatjen e ekspozimit të punëmarrësve, në mënyrë që të jetë në gjendje të vlerësojë çdo risk për shëndetin ose sigurinë e punëmarrësve, si dhe të përcaktojë masat që duhen marrë.

Në rastin e veprimtarive që përfshijnë ekspozimin ndaj disa grupeve të ndryshme të agjentëve biologjikë, punëdhënësi vlerëson riskun mbi bazën e rreziqeve të paraqitura nga të gjithë agjentët biologjikë të rrezikshëm të pranishëm.

Punëdhënësi rivlerëson rregullisht riskun një herë në vit dhe në çdo rast kur ndodh një ndryshim në kushtet që mund të ndikojnë mbi ekspozimin e punëmarrësve ndaj agjentëve biologjikë.

Punëdhënësi duhet të vërë në dispozicion të autoriteteve të inspektimit dhe autoriteteve kompetente me kërkesë të tyre, informacionin e përdorur për kryerjen e vlerësimit.

3. Vlerësimi i riskut kryhet mbi bazën e të gjithë informacionit në dispozicion, përfshirë:

a) klasifikimin e agjentëve biologjikë që përbëjnë, ose mund të përbëjnë, rrezik për shëndetin e njeriut, sipas kriterëve të dhënë në nenin 2, pika 2;

b) rekomandimet nga autoriteti i inspektimit përgjegjës për shëndetin në punë për kontrollin e agjentit biologjik, në mënyrë që të mbrohet shëndeti i punëmarrësve kur janë ose mund të jenë të ekspozuar ndaj këtij agjenti si rezultat i punës së tyre;

c) informacionin mbi sëmundjet që mund të ngjiten si rezultat i punës së punëmarrësve;

ç) efektet potenciale alergjene ose toksikogjene, si rezultat i punës së punëmarrësve;

d) njohuritë për një sëmundje, nga e cila konstatohet se vuan një punëmarrës dhe që ka lidhje të drejtpërdrejtë me punën e tij.

4. Agjentët biologjikë, të klasifikuar në grupet 2 deri në 4 sipas pikës 2 të nenit 2 jepen në shtojcën III. Nëse agjenti biologjik për t'u vlerësuar nuk mund të klasifikohet qartazi në një prej grupeve, ai duhet të klasifikohet në grupin më të lartë të riskut ndërmjet alternativave.

Neni 4

Zbatimi i neneve të ndryshme lidhur me vlerësimin e risqeve

1. Nëse rezultatet e vlerësimit të riskut tregojnë se ekspozimi dhe/ose ekspozimi potencial ndaj një agjenti biologjik të grupit 1 është pa risqe të identifikueshme për shëndetin e punëmarrësve, nenet 5 deri në 17 nuk zbatohen. Megjithatë, për punën me agjentët biologjikë të grupit 1, përfshirë vaksinat e gjalla të dobësuar, parimet e sigurisë dhe higjienës në punë duhet të zbatohen në çdo rast.

2. Kur veprimtaria nuk ka një qëllim të vullnetshëm për të punuar ose përdorur një agjent biologjik, por vlerësimi i riskut tregon ekspozimin e punëmarrësve ndaj një agjenti biologjik, ashtu si edhe për veprimtaritë për të cilat ka një listë indikative në shtojcën I, zbatohen nenet 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13 dhe 14 të kësaj rregulloreje. Këto nene nuk zbatohen në rastet kur rezultatet e vlerësimit të riskut tregojnë se ato janë të panevojshme.

SEKSIONI II DETYRIMET E PUNËDHËNËSVE

Neni 5 Zëvendësimi

Punëdhënësi shmang përdorimin e një agjenti biologjik të dëmshëm, kur natyra e veprimtarisë e lejon një gjë të tillë, duke e zëvendësuar atë sipas rastit, bazuar në njohuritë aktuale, me një agjent biologjik, i cili, në kushtet e përdorimit të tij, nuk është i rrezikshëm ose është më pak i rrezikshëm për shëndetin e punëmarrësve.

Neni 6 Reduktimi i risqeve

1. Kur rezultatet e vlerësimit të riskut sipas nenit 3 të kësaj rregulloreje tregojnë risk për sigurinë ose shëndetin e punëmarrësve, ekspozimi i tyre duhet të parandalohet.

2. Kur parandalimi i ekspozimit sipas pikës 1 të këtij neni nuk është teknikisht i mundur, duke pasur parasysh natyrën e veprimtarisë dhe vlerësimin e riskut, risku i ekspozimit duhet të reduktohet në një nivel aq të ulët, sa është e nevojshme për të mbrojtur në mënyrë të duhur dhe të vazhdueshme sigurinë dhe shëndetin e punëmarrësve të ekspozuar. Ky reduktim arrihet veçanërisht nëpërmjet masave të mëposhtme, që duhen zbatuar nën dritën e rezultateve të vlerësimit të riskut:

- a) kufizimit sa më shumë që të jetë e mundur, të numrit të punëmarrësve të ekspozuar ose që mund të ekspozohen;
- b) projektimit të proceseve të punës dhe masave të kontrollit teknik, për të shmangur ose minimizuar çlirimin e agjentëve biologjikë në vendin e punës;
- c) masave mbrojtëse kolektive dhe/ose masave të mbrojtjes individuale, kur ekspozimi nuk mund të shmanget nëpërmjet mjeteve të tjera;
- ç) masave higjieno-sanitare për parandalimin ose reduktimin e transferimit ose çlirimit aksidental të një agjenti biologjik nga vendi i punës;
- d) përdorimit të shenjës së rrezikut biologjik, të paraqitur në shtojcën II dhe shenjave të tjera të rëndësishme paralajmëruese;
- dh) hartimit të planeve për të përballuar aksidente që përfshijnë agjentë biologjikë;
- e) testimit, kur është e nevojshme dhe teknikisht e mundur, mbi praninë jashtë kufizimit fizik parësor² të agjentëve biologjikë të përdorur në punë;
- ë) mjeteve që mundësojnë, pas trajtimit të duhur kur është e përshtatshme, grumbullimin, ruajtjen dhe asgjësimin në mënyrë të sigurt të mbetjeve nga ana e punëmarrësve, përfshirë përdorimin e kontejnerëve të sigurt dhe të identifikueshëm;
- f) masa për manipulimin dhe transportimin e sigurt të agjentëve biologjikë brenda vendit të punës.

Neni 7 Informacion për autoritetet e inspektimit

1. Kur rezultatet e vlerësimit të riskut tregojnë risk për sigurinë ose shëndetin e punëmarrësve, punëdhënësi, kur i kërkohet, vë në dispozicion të autoritetit të inspektimit informacione të përshtatshme lidhur me:

- a) rezultatet e vlerësimit të riskut;
- b) veprimtaritë, në të cilat punëmarrësit kanë qenë të ekspozuar ose mund të kenë qenë të ekspozuar ndaj agjentëve biologjikë;
- c) numrin e punëmarrësve të ekspozuar;

² “Kufizimi fizik parësor” është kontejneri i parë dhe/ose mjedisi i punës ku ka kontakt të drejtpërdrejtë me agjentë biologjikë, që sigurojnë mbrojtjen e punëmarrësve dhe të mjedisit jashtë tij. Kufizimi fizik parësor kërkon përdorimin e kontejnerëve të përshtatshëm, zbatimin e praktikave të mira mikrobiologjike si dhe përdorimin e pajisjeve të përshtatshme të sigurisë, si kabinetet e sigurisë biologjike etj.

- c) emrin dhe aftësitë profesionale të personit përgjegjës për sigurinë dhe shëndetin në punë;
- d) masat mbrojtëse dhe parandaluese të marra, përfshirë procedurat dhe metodat e punës;
- dh) planin e emergjencës për mbrojtjen e punëmarrësve nga ekspozimi ndaj një agjenti biologjik të grupit 3 ose 4, si rezultat i humbjes së kontrollit fizik mbi këtë agjent.

2. Për çdo aksident ose incident që mund të çojë në çlirim të një agjenti biologjik dhe që mund të shkaktojë infeksione dhe/ose sëmundje të rënda të njerëzve, punëdhënësi informon menjëherë autoritetet kompetente sipas legjislacionit në fuqi mbi aksidentet në punë.

3. Kur ndërmarrja pushon veprimtarinë, lista e punëmarrësve të ekspozuar, siç parashikohet në nenin 11 të kësaj rregulloreje dhe kartelat e shëndetit në punë siç parashikohet në nenin 14, dorëzohen pranë strukturave rajonale të shëndetit publik, në përputhje me legjislacionin dhe/ose praktikën kombëtare në fuqi.

Neni 8

Higjiena dhe mbrojtja individuale

1. Për të gjitha veprimtaritë ku ka një risk për sigurinë ose shëndetin e punëmarrësve për shkak të punës me agjentë biologjikë, punëdhënësit marrin masa të përshtatshme për të siguruar që:

a) punëmarrësit të mos konsumojnë ushqime, lëngje ose duhan në zonat e punës ku ka një risk për ndotje nga agjentët biologjikë;

b) punëmarrësit të pajisen me veshje mbrojtëse ose veshje të tjera speciale të përshtatshme;

c) punëmarrësve t'u vihen në dispozicion mjete dhe mjedise të përshtatshme dhe të mjaftueshme për shërbimet higjieno-sanitare, që mund të përfshijnë larës për sytë dhe/ose antiseptikë për lëkurën;

ç) çdo pajisje mbrojtëse e nevojshme:

- të ruhet siç duhet në një vend të mirëpërcaktuar,

- të kontrollohet dhe pastrohet pas çdo përdorimi dhe, kur është e mundur, edhe përpara përdorimit të saj,

- kur është me defekt, të riparohet ose të zëvendësohet përpara përdorimit të mëtejshëm;

d) të ketë të dokumentuara procedura për marrjen, manipulimin dhe përpunimin e mostrave me origjinë njerëzore ose shtazore.

2. Kur largohet nga zona e punës, punëdhënësi duhet të heqë veshjet e punës dhe pajisjet mbrojtëse, përfshirë veshjet mbrojtëse të përmendura në pikën 1 të këtij neni, që janë ndotur nga agjentët biologjikë. Përpara marrjes së masave të përmendura në pikën 2 të këtij neni, këto veshje të mbahen veçmas nga veshjet e tjera.

Punëdhënësi duhet të sigurojë që këto veshje dhe pajisje mbrojtëse të dezinfektohen dhe pastrohen, ose, nëse është e nevojshme, të shkatërrohen.

3. Kostot financiare të masave të parashikuara në pikat 1 dhe 2 të këtij neni nuk u ngarkohen punëmarrësve.

Neni 9

Informimi dhe formimi i punëmarrësve

1. Punëdhënësi merr masat e duhura për të siguruar formim të mjaftueshëm dhe të përshtatshëm të punëmarrësve dhe/ose përfaqësuesve të tyre në ndërmarrje ose në filialet e saj, mbi bazën e të gjithë informacionit të disponueshëm, në veçanti, në formën e informacionit dhe udhëzimeve lidhur me:

a) risqet potenciale për shëndetin;

b) masat për të parandaluar ekspozimin;

c) kërkesat higjieno-sanitare;

ç) përdorimin e pajisjeve dhe veshjeve mbrojtëse;

d) masat për parandalimin e incidenteve, si dhe hapat që duhen marrë nga punëmarrësit në rastin e incidenteve.

2. Formimi i punëmarrësve:

a) kryhet përpara fillimit të punës që përfshin agjentë biologjikë;

b) përshtatet në mënyrë që të merren parasysh risqet e reja ose ndryshimet e risqeve ekzistuese; dhe

c) përsëritet në mënyrë periodike dhe në çdo rast që është e nevojshme.

Neni 10

Informimi i punëmarrësve në raste të veçanta

1. Punëdhënësi ofron udhëzime me shkrim në vendin e punës dhe, kur është e nevojshme, vendos tabela që përmbajnë minimalisht procedurën që duhet ndjekur në rastin e:

- a) një aksidenti ose incidenti të rëndë që përfshin manipulimin e një agjenti biologjik;
- b) manipulimit të një agjenti biologjik të grupit 4, sipas pikës 2 të nenit 2 të kësaj rregulloreje.

2. Punëmarrësit i raportojnë menjëherë personit përgjegjës për sigurinë dhe shëndetin në punë çfarëdolloj aksidenti ose incidenti që përfshin manipulimin e një agjenti biologjik.

3. Punëdhënësi informon menjëherë punëmarrësit dhe/ose përfaqësuesit e punëmarrësve për çdo aksident ose incident që mund të ketë rezultuar në çlirimin e një agjenti biologjik dhe i cili mund të shkaktojë infeksion dhe/ose sëmundje të rëndë për njerëzit.

Për më tepër, kur ndodh një aksident ose incident i rëndë, punëdhënësi informon sa më shpejt që të jetë e mundur punëmarrësit dhe/ose përfaqësuesit e tyre në ndërmarrje, apo filialet e saj, mbi shkaqet e tyre, si dhe mbi masat e marra, ose që duhen marrë, për të përmirësuar situatën.

4. Çdo punëmarrës ka akses vetëm në informacionin e listës së përmendur në nenin 11 të kësaj rregulloreje, që ka lidhje me të personalisht.

5. Punëmarrësit dhe/ose çdo përfaqësues i tyre në ndërmarrje ose filialet e saj kanë akses në informacionin kolektiv anonim.

6. Punëdhënësi i pajis punëmarrësit dhe/ose përfaqësuesit e tyre, me kërkesë të tyre, me informacionin e parashikuar në pikën 1 të nenit 7 të kësaj rregulloreje.

Neni 11

Lista e punëmarrësve të ekspozuar

1. Punëdhënësi mban një listë të punëmarrësve të ekspozuar ndaj agjentëve biologjikë të grupit 3 dhe/ose 4 të klasifikuar sipas pikës 2 të nenit 2 të kësaj rregulloreje, ku tregohet lloji i punës së kryer dhe, kur është e mundur, agjenti biologjik ndaj të cilit ata janë ekspozuar, si dhe të dhënat e ekspozimeve, aksidenteve dhe incidenteve, sipas rastit.

2. Lista e përmendur në pikën 1 të këtij neni ruhet minimalisht 10 vjet pas përfundimit të ekspozimit ndaj agjentëve biologjikë, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe/ose praktikat kombëtare.

Lista ruhet për një kohë më të gjatë, deri në 40 vjet pas ekspozimit të fundit të njohur, në rastin e ekspozimeve që mund të rezultojnë në infeksione, të cilat:

- a) shkaktohen nga agjentë biologjikë që njihet se mund të shkaktojnë infeksione të vazhdueshme ose të fshehura;
- b) bazuar në njohuritë aktuale, janë të padiagnostikueshëm, derisa sëmundja zhvillohet shumë vite më vonë;
- c) kanë periudha inkubacioni veçanërisht të gjata përpara se sëmundja të zhvillohet;
- ç) rezultojnë në sëmundje që rishfaqen me raste pas një periudhe të gjatë, pavarësisht trajtimit; ose
- d) mund të kenë pasoja (sequelae) të rënda afatgjata.

3. Mjeku i punës, personi përgjegjës për sigurinë dhe shëndetin në punë dhe autoritetet e inspektimit, kanë akses te lista e përmendur në pikën 1 të këtij neni.

Neni 12

Konsultimi dhe pjesëmarrja e punëmarrësve

Konsultimi dhe pjesëmarrja e punëmarrësve dhe/ose përfaqësuesve të tyre në lidhje me çështjet e mbuluara nga kjo rregullore zhvillohen në përputhje me nenin 13 të ligjit nr. 10237, datë 18.2.2010, "Për sigurinë dhe shëndetin në punë".

Neni 13

Njoftimi i autoritetit kompetent

1. Punëdhënësi njofton paraprakisht autoritetin kompetent për përdorimin për herë të parë të:

- a) agjentëve biologjikë të grupit 2;
- b) agjentëve biologjikë të grupit 3;
- c) agjentëve biologjikë të grupit 4.

Njoftimi kryhet të paktën 60 ditë përpara fillimit të punës.

Punëdhënësi gjithashtu njofton paraprakisht autoritetin kompetent për përdorimin për herë të parë:

- të çdo agjenti biologjik shtesë të grupit 4; dhe

- të çdo agjenti biologjik të ri shtesë të grupit 3, kur vetë punëdhënësi në mënyrë provizore klasifikon atë agjent biologjik.

Autoriteti kompetent nxjerr udhëzim për procedurën e verifikimit të klasifikimit provizor të agjentëve biologjikë.

2. Laboratorëve që ofrojnë shërbim diagnostikues në lidhje me agjentët biologjikë të grupit 4 u kërkohet të kryejnë vetëm një njoftim fillestar lidhur me objektin e përdorimit të tyre.

3. Një njoftim i ri duhet të kryhet në çdo rast kur ka ndryshime thelbësore në proceset ose procedurat, me rëndësi për sigurinë ose shëndetin në punë, që e bëjnë të pavlefshëm njoftimin e mëparshëm.

4. Njoftimi i përmendur në pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni përmban:

a) emrin dhe adresën e ndërmarrjes dhe/ose filialeve të saj;

b) emrin dhe aftësitë profesionale të personit përgjegjës për sigurinë dhe shëndetin në punë;

c) rezultatet e vlerësimit të riskut të përmendur në nenin 3 të kësaj rregulloreje;

ç) llojet (speciet) e agjentit biologjik;

d) masat mbrojtëse dhe parandaluese që janë parashikuar.

SEKSIONI III DISPOZITA TË PËRZIERA

Neni 14

Mbikëqyrja shëndetësore

1. Kur rezultatet e vlerësimit të riskut tregojnë një risk për sigurinë ose shëndetin, punëdhënësi merr masa për kryerjen e mbikëqyrjes shëndetësore të punëmarrësve në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe praktikën përkatëse.

2. Mbikëqyrja shëndetësore e përmendur në pikën 1 të këtij neni kryhet për çdo punëmarrës:

a) përpara ekspozimit të parë;

b) në intervale të rregullta në vazhdimësi.

Këto masa janë të tilla që të mund të përfshijnë këshillim mbi zbatimin e masave higjienike individuale dhe të punës.

3. Vlerësimi i riskut duhet të identifikojë ata punëmarrës të cilët kanë nevojë për masa mbrojtëse individuale.

Kur është e nevojshme, punëdhënësi mundëson vaksina të efektshme për ata punëmarrës që nuk janë të vaksinuar për agjentin biologjik, ndaj të cilit ata janë të ekspozuar ose ka të ngjarë të ekspozohen. Punëdhënësi siguron vaksinat duke marrë parasysh kodin e rekomanduar të praktikës të përcaktuar në shtojcën VII.

Kur vërehet se një punëmarrës vuan nga një infeksion dhe/ose sëmundje që dyshohet të jetë rezultat i ekspozimit ndaj agjentëve biologjikë, mjeku i punës kryen mbikëqyrje shëndetësore edhe për punëmarrësit e tjerë që janë ekspozuar në mënyrë të ngjashme.

Në këtë rast, në përputhje me nenin 3 të kësaj rregulloreje kryhet një rivlerësim i riskut të ekspozimit.

4. Kur kryhet mbikëqyrja shëndetësore, mjeku i punës dokumenton të dhënat shëndetësore individuale, të cilat ruhen minimalisht 10 vjet pas përfundimit të ekspozimit, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe praktikën kombëtare.

Në rastet e veçanta të përmendura në paragrafin e dytë të pikës 2 të nenit 11 të kësaj rregulloreje, mjeku i punës ruan të dhënat shëndetësore individuale për një kohë më të gjatë, deri në 40 vjet pas ekspozimit të fundit të njohur.

5. Mjeku i punës propozon çdo masë mbrojtëse ose parandaluese që duhet marrë në lidhje me çdo punëmarrës individual.

6. Punëdhënësi siguron që punëmarrësve t'u jepet informacion dhe këshillim lidhur me çdo mbikëqyrje shëndetësore, të cilës ata mund t'i nënshtrohen pas përfundimit të ekspozimit.

7. Në përputhje me legjislacionin në fuqi:

a) punëmarrësit kanë akses të rezultatet e mbikëqyrjes shëndetësore që kanë të bëjë me ta;

dhe

b) punëmarrësit e interesuar ose punëdhënësi mund të kërkojnë një rishikim të rezultateve të mbikëqyrjes

shëndetësore.

8. Në shtojcën IV jepen rekomandime praktike për mbikëqyrjen shëndetësore të punëmarrësve.

9. Të gjitha rastet e sëmundjeve ose vdekjeve të identifikuara si rezultat i ekspozimit në punë ndaj agjentëve biologjikë deklarohen pranë autoritetit të inspektimit në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe dokumentet e tjera rregullatore lidhur me mbikëqyrjen shëndetësore.

Neni 15

Shërbimet e kujdesit shëndetësor dhe veterinar përveç laboratorëve diagnostikues

1. Për qëllimin e vlerësimit të riskut, punëdhënësi i kushton vëmendje të veçantë:

a) pasigurive rreth pranisë së agjentëve biologjikë te pacientët njerëz ose kafshë dhe në materialet dhe mostrat e marra prej tyre;

b) rrezikut të paraqitur nga agjentët biologjikë të njohur ose të dyshuar si të pranishëm në pacientët njerëz ose kafshë dhe materialet dhe mostrat e marra prej tyre;

c) risqeve të paraqitura për shkak të natyrës së punës.

2. Punëdhënësit në shërbimet e kujdesit shëndetësor dhe veterinar marrin masa të përshtatshme për mbrojtjen e sigurisë dhe shëndetit të punëmarrësve të ekspozuar ose që mund të ekspozohen.

Këto masa përfshijnë në veçanti:

a) specifikimin e procedurave të përshtatshme të dekontaminimit dhe dezinfektimit; dhe

b) zbatimin e procedurave që mundësojnë manipulimin dhe asgjësimin pa ndonjë risk të mbetjeve të kontaminuara.

3. Në mjediset e izolimit (karantinës) ku mbahen pacientë njerëz ose kafshë, të cilët janë ose dyshohet se janë të infektuar me agjentë biologjikë të grupit 3 ose 4, në mënyrë që risku i infektimit të minimizohet, përzgjidhen masa për kontrollin sipas kolonës A të shtojcës V të kësaj rregulloreje.

Neni 16

Masa të veçanta për laboratorët, dhomat e kafshëve dhe proceset industriale

1. Në laboratorët që punojnë me agjentë biologjikë, përfshirë laboratorët diagnostikues dhe në dhomat për kafshët laboratorike të cilat janë infektuar në mënyrë të vullnetshme me agjentë biologjikë të grupit 2, 3 ose 4 ose të cilat janë ose dyshohet se janë mbartës të këtyre agjentëve duhet të veprohet si më poshtë:

a) Laboratorët që zhvillojnë aktivitete me agjentë biologjikë të grupit 2, 3 ose 4 për kërkime, zhvillim, mësimdhënie ose qëllime diagnostikuesuese përcaktojnë masat e kontrollit në përputhje me shtojcën V, në mënyrë që risku i infektimit të minimizohet;

b) Pas vlerësimit të riskut, në përputhje me shkallën e riskut dhe pas përcaktimit të nivelit të kontrollit fizik të nevojshëm për agjentët biologjikë, përcaktohen masa në përputhje me shtojcën V. Veprimtaritë që duhet të kryhen për trajtimin e agjentëve biologjikë zbatohen:

i) vetëm në zonat e punës që i korrespondojnë të paktën nivelit 2 të kontrollit, për agjentë biologjikë të grupit 2;

ii) vetëm në zonat e punës që i korrespondojnë të paktën nivelit 3 të kontrollit, për agjentë biologjikë të grupit 3;

iii) vetëm në zonat e punës që i korrespondojnë të paktën nivelit 4 të kontrollit, për agjentë biologjikë të grupit 4.

c) Laboratorët që trajtojnë materiale, lidhur me të cilat ekzistojnë pasiguri rreth pranisë së agjentëve biologjikë që mund të shkaktojnë sëmundje te njerëzit, por që nuk kanë si synim punën me agjentë biologjikë të tillë si kultivimi, përqendrimi, duhet të zbatojnë të paktën një kontroll të nivelit 2. Nivelet e kontrollit 3 ose 4 duhet të përdoren, kur dihet ose dyshohet se ato janë të nevojshme, përveç rasteve kur udhëzimet e ofruara nga autoriteti kompetent tregojnë se, në disa raste të caktuara, është i përshtatshëm një nivel më i ulët i kontrollit.

2. Për proceset industriale që përdorin agjentë biologjikë të grupit 2, 3 apo 4 duhet të merren masat e mëposhtme:

a) Parimet e kontrollit të përcaktuara në pikën 1 (b, ii) të këtij neni duhet të zbatohen edhe për proceset industriale që përdorin agjentë biologjikë të grupit 2, 3 ose 4, mbi bazën e masave praktike dhe procedurave të përshtatshme të dhëna në shtojcën VI;

b) Në përputhje me vlerësimin e riskut të lidhur me përdorimin e agjentëve biologjikë të grupit 2, 3 apo 4,

autoriteti kompetent mund të vendosë për masa të përshtatshme shtesë, të cilat duhet të zbatohen në përdorimin industrial të këtyre agjentëve biologjikë.

3. Për të gjitha veprimtaritë që janë objekt i pikës 1 ose 2 të këtij neni, kur nuk ka qenë e mundur kryerja e një vlerësimi përfundimtar të një agjenti biologjik, por kur përdorimi i parashikuar i tij mund të përbëjë risk të rëndë për shëndetin e punëmarrësve, veprimtaritë mund të zhvillohen vetëm në vendet e punës me të paktën nivelin 3 të kontrollit.

Neni 17 Përdorimi i të dhënave

Ministria përgjegjëse për shëndetësinë ka akses në të dhënat e mbledhura nga mjekët e punës, sipas pikës 9 të nenit 14. Këto të dhëna mund të përdoren vetëm për qëllime kërkimi, vendimmarrjeje dhe statistikore, në përputhje me legjislacionin në fuqi për ruajtjen e të dhënave personale.

Neni 18 Klasifikimi i agjentëve biologjikë të paklasifikuar

1. Për agjentët biologjikë që nuk përfshihen në listën e shtojcës III, punëdhënësi propozon klasifikim provizor sipas pikës 2 të nenit 2 të kësaj rregulloreje.

2. Nëse agjenti biologjik për t'u vlerësuar nuk mund të klasifikohet qartësisht në një prej grupeve të përcaktuara në pikën 2 të nenit 2, ai klasifikohet në grupin e riskut më të lartë ndërmjet alternativave.

3. Njoftimi i autoritetit kompetent në rastin e klasifikimit provizor bëhet sipas pikës 1 të nenit 13 të kësaj rregulloreje.

Neni 19 Udhëzuesit praktik

Për zbatimin e kësaj rregulloreje dhe bazuar në udhëzues ndërkombëtarë, ministria përgjegjëse për shëndetësinë nxjerr një udhëzim për procedurën e verifikimit të klasifikimit provizor të agjentëve biologjikë.

SHTOJCA I LISTË TREGUESE E VEPRIMTARIVE QË MUND TË PËRFSHIJNË AGJENTË BIOLOGJIKË NË MËNYRË TË PAVULLNETSHME (Neni 4(2))

1. Puna në impiantet e prodhimit të ushqimit.
2. Puna në bujqësi.
3. Veprimtaritë të punës ku ka kontakt me kafshë dhe/ose produkte me origjinë shtazore.
4. Puna në shërbimet e kujdesit shëndetësor, përfshirë njësitë e izolimit (karantinës) dhe të mjekësisë ligjore.
5. Puna në laboratorë klinikë, veterinarë dhe diagnostikues, me përjashtim të laboratorëve diagnostikues mikrobiologjikë.
6. Puna në impiantet për asgjësimin e mbeturinave të ngurta.
7. Puna në instalimet e pastrimit të ujërave të zeza.

SHTOJCA II SHENJA E RREZIKUT BIOLOGJIK (neni 6(2)(c))

Shenja e rrezikut biologjik

SHTOJCA III
LISTË E AGJENTËVE BIOLOGJIKË TË KLASIFIKUAR NË GRUPET 2, 3 DHE 43
(neni 2 (2) dhe neni 3 (4))

SHËNIME HYRËSE

1. Në përputhje me fushën e zbatimit të kësaj rregulloreje, vetëm agjentët që njihen se shkaktojnë infeksion dhe/ose sëmundje infektive të njerëzit janë përfshirë në listën e klasifikuar.

Kur është e përshtatshme, jepen tregues për potencialin toksik dhe/ose alergjik të këtyre agjentëve, sipas pikës 10 të kësaj shtojce. Patogjenët shtazorë dhe bimorë që njihen se nuk ndikojnë te njerëzit përjashtohen.

Në këtë listë të agjentëve biologjikë të klasifikuar, nuk janë marrë parasysh mikroorganizmat e modifikuar gjenetikisht.

2. Lista e agjentëve të klasifikuar është bazuar në efektet e këtyre agjentëve mbi punëmarrësit e shëndetshëm. Nuk merren në konsideratë efektet e veçanta tek ata persona, ndjeshmëria e të cilëve mund të ndikohet për një arsye ose një tjetër, si sëmundjet e mëparshme, mjekimi me barna, imuniteti i kompromentuar, shtatzënia ose ushqyerja me gji.

Risku shtesë për këta punonjës duhet të konsiderohet si pjesë e vlerësimit të riskut.

Në disa procese industriale të caktuara, disa lloje të caktuara punësh laboratorike ose disa punë të caktuara me kafshët që përfshijnë ekspozim real ose të mundshëm ndaj agjentëve biologjikë të grupit 3 ose 4, çdo masë parandaluese teknike e marrë duhet të jetë në përputhje me nenin 16.

3. Agjentët biologjikë, të cilët nuk janë përfshirë në listë si të grupit 2, 3 apo 4, nuk klasifikohen në mënyrë të nënkuptuar në grupin 1.

Për agjentët biologjikë, më shumë se një lloj (specie)³ të cilëve është patogjen për njeriun, lista përmban vetëm ato lloje (specie), të cilat njihen se janë më shpesh përgjegjëse për sëmundjet. Referencë më e përgjithshme jepet për specie të tjera të së njëjtës gjini që mund të ndikojnë në shëndet.

Kur një gjini e tërë përmendet në listën e klasifikuar të agjentëve biologjikë, nënkuptohet përjashtimi i specieve dhe shtameve jopatogjenë.

4. Kur një shtam është i dobësuar ose ka humbur gjenet përgjegjëse për virulencën, nuk zbatohet domosdoshmërisht niveli i kontrollit sipas klasifikimit të shtamit prind; ndërkohë kryhet vlerësimi i riskut në vendin e punës sipas nevojës. Shembull mund të jetë rasti, kur një shtam i tillë duhet të përdoret si produkt ose pjesë e një produkti për qëllime profilaksie ose terapeutike.

5. Nomenklatura e agjentëve të klasifikuar, e përdorur në këtë listë, pasqyron dhe është në përputhje me marrëveshjet më të fundit ndërkombëtare mbi taksonominë dhe nomenklaturën e agjentëve në kohën kur është përgatitur lista.

6. Lista e agjentëve biologjikë të klasifikuar pasqyron gjendjen e njohurive në kohën kur është krijuar.

Ajo përditësohet kur nuk pasqyron më njohuritë më të fundit.

7. Të gjitha viruset që janë izoluar tashmë te njerëzit dhe që nuk janë vlerësuar dhe përfshirë në këtë shtojcë, duhet të klasifikohen minimalisht në grupin 2, përveç rasteve kur ka prova që nuk ka mundësi të shkaktojnë sëmundje të njerëzit.

8. Disa agjentë biologjikë të klasifikuar në grupin 3, që janë treguar në listën bashkëngjitur me dy asteriskë (**), mund të paraqesin risk të kufizuar për infeksion të punëmarrësve, pasi normalisht nuk përhapen nëpërmjet rrugëve ajrore.

Për këta agjentë, autoriteti kompetent vlerëson masat e kontrollit që duhen zbatuar, duke marrë në konsideratë natyrën e veprimtarive të veçanta në fjalë dhe sasinë e agjentit të përfshirë, me synimin për të përcaktuar nëse, në rrethana të veçanta, disa prej këtyre masave mund të bëhen të panevojshme.

9. Kërkesat mbi kontrollin e vazhdueshëm për klasifikimin e parazitëve zbatohen vetëm për fazat e ciklit jetësor të tyre, gjatë të cilave ata mund të jenë ngjyeshëm për njerëzit në vendin e punës.

10. Kjo listë, gjithashtu, përmban një tregues të veçantë kur agjentët biologjikë mund të shkaktojnë reaksione alergjike ose toksike, kur është e disponueshme një vaksinë e efektshme, ose kur kërkohet mbajtje e listës së punëmarrësve të ekspozuar për më shumë se 10 vjet.

³ Sipas direktivës 2000/54/EC "Mbi mbrojtjen e punonjësve nga risqet e lidhura me ekspozimin ndaj agjentëve biologjikë në punë".

Këta tregues shënohen me shkronjat e mëposhtme:

A: Efekte alergjike të mundshme.

D: Lista e punëmarrësve të ekspozuar ndaj këtij agjenti biologjik, duhet mbajtur për më tepër se 10 vjet pas përfundimit të ekspozimit të fundit të njohur.

T: Prodhim toksine.

V: Vaksinë e efektshme e disponueshme.

Zbatimi i vaksinimit parandalues duhet të marrë parasysh kodin e praktikës të paraqitur në shtojcën VII.

BAKTERE dhe organizma të ngjashëm

Shënim. Për agjentët biologjikë që janë në këtë listë, 'spp' i referohet specieve të tjera që janë patogjenë të njohur për njerëzit.

Agjenti biologjik	Klasifikimi	Shënime
<i>Actinobacill usactinomycetemcomitans</i>	2	
<i>Actinomadura madurae</i>	2	
<i>Actinomadura pelletieri</i>	2	
<i>Actinomyces gerencs-eriae</i>	2	
<i>Actinomyces israelii</i>	2	
<i>Actinomyces pyogenes</i>	2	
<i>Actinomyces spp.</i>	2	
<i>Arcanobacterium haemolyticum</i> (<i>Corynebacterium haemolyticum</i>)	2	
<i>Bacillus anthracis</i>	3	
<i>Bacteroides fragilis</i>	2	
<i>Bartonella bacilliformis</i> - formis	2	
<i>Bartonella quintana</i> (<i>Rochalimaea quintana</i>)	2	
<i>Bartonella</i> (<i>Rochalimaea</i>) spp.	2	
<i>Bordetella bronchiseptica</i>	2	
<i>Bordetella parapertussis</i>	2	
<i>Bordetella pertussis</i>	2	V
<i>Borrelia burgdorferi</i>	2	
<i>Borrelia duttonii</i>	2	
<i>Borrelia recurrentis</i>	2	
<i>Borrelia spp.</i>	2	
<i>Brucella abortus</i>	3	
<i>Brucella capis</i>	3	
<i>Brucella melitensis</i>	3	
<i>Brucella suis</i>	3	
<i>Burkholderia mallei</i> (<i>Pseudomonas mallei</i>)	3	
<i>Burkholderia pseudomallei</i> (<i>Pseudomonas pseudomallei</i>)	3	
<i>Campylobacter fetus</i>	2	
<i>Campylobacter jejuni</i>	2	
<i>Campylobacter spp.</i>	2	
<i>Cardiobacterium hominis</i>	2	
<i>Chlamydia pneumonia</i>	2	
<i>Chlamydia trachomatis</i>	2	
<i>Chlamydia psittaci</i> (avian strains)	3	
<i>Chlamydia psittaci</i> (other strains)	2	
<i>Clostridium botulinum</i>	2	T
<i>Clostridium perfringens</i>	2	

Clostridium tetani	2	T, V
Clostridium spp	2	
Corynebacterium diphtheriae	2	T, V
Corynebacterium minutissimum	2	
Corynebacterium pseudotuberculosis	2	
Corynebacterium spp.	2	
Coxiella burnetii	3	
Edwardsiella tarda	2	
Ehrlichia sennetsu (Rickettsia sennetsu)	2	
Ehrlichia spp.	2	
Eikenella corrodens	2	
Enterobakter aerogenes/cloacae	2	
Enterobakter spp.	2	
Enterococcus spp	2	
Erysipelothrix rhusiopathiae	2	
Escherichia coli (përjashtuar shtamet jopatogjene)	2	
Escherichia coli, shtami citotoksigenic (p.sh. O157:H7 or O103)	3 (**)	T
Flavobakterium meningosepticum	2	
Fluoribakter bozemanæ (Legionella)	2	
Francisella tularensis (Tipi A)	3	
Francisella tularensis (Tipi B)	2	
Fusobacterium necrophorum	2	
Gardnerella vaginalis	2	
Haemophilus ducreyi	2	
Haemophilus influenzae	2	
Haemophilus spp.	2	
Helicobacter pylori	2	
Klebsiella oxytoca	2	
Klebsiella pneumonia	2	
Klebsiella spp	2	
Legionella pneumophila	2	
Legionella spp.	2	
Leptospira interrogans (të gjitha serovars)	2	
Listeria monocytogenes	2	
Listeria ivanovii	2	
Morganella morganii	2	
Mycobakterium afrikanum	3	V
Mycobakterium avium/intracelulare	2	
Mycobakterium bovis (përveç shtamit BCG)	3	V
Mycobakterium chelonæ	2	
Mycobakterium fortuitum	2	
Mycobakterium kansasii	2	
Mycobakterium leprae	3	
Mycobakterium malmoense	2	
Mycobakterium marinum	2	
Mycobakterium microti	3 (**)	
Mycobakterium paratuberculosis	2	
Mycobakterium scrofulaceum	2	
Mycobakterium simiae	2	
Mycobakterium szulgai	2	
Mycobakterium tuberculosis	3	V

<i>Mycobacterium ulcerans</i>	3 (**)	
<i>Mycobacterium xenopi</i>	2	
<i>Mycoplasma caviae</i>	2	
<i>Mycoplasma hominis</i>	2	
<i>Myoplasma pneumoniae</i>	2	
<i>Neisseria gonorrhoeae</i>	2	
<i>Neisseria meningitidis</i>	2	V
<i>Nocardia asteroides</i>	2	
<i>Nocardia brasiliensis</i>	2	
<i>Nocardia farcinica</i>	2	
<i>Nocardia nova</i>	2	
<i>Nocardia otitidiscaviarum</i>	2	
<i>Pasteurella multocida</i>	2	
<i>Pasteurella</i> spp.	2	
<i>Peptostreptococcus anaerobius</i>	2	
<i>Plesiomonas shigelloides</i>	2	
<i>Porphyromonas</i> spp.	2	
<i>Prevotella</i> spp.	2	
<i>Proteus mirabilis</i>	2	
<i>Proteus penneri</i>	2	
<i>Proteus vulgaris</i>	2	
<i>Providencia alcalifaciens</i>	2	
<i>Providencia rettgeri</i>	2	
<i>Providencia</i> spp.	2	
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	2	
<i>Rhodococcus equi</i>	2	
<i>Rickettsia akari</i>	3 (**)	
<i>Rickettsia canada</i>	3 (**)	
<i>Rickettsia conorii</i>	3	
<i>Rickettsia montana</i>	3 (**)	
<i>Rickettsia typhi</i> (<i>Rickettsia moosei</i>)	3	
<i>Rickettsia proëazekii</i>	3	
<i>Rickettsia rickettsii</i>	3	
<i>Rickettsia tsutsugamushi</i>	3	
<i>Rickettsia</i> spp.	2	
<i>Salmonella arizonae</i>	2	
<i>Salmonella enteritidis</i>	2	
<i>Salmonella typhimurium</i>	2	
<i>Salmonella paratyphi</i> A, B, C	2	V
<i>Salmonella typhi</i>	3 (**)	V
<i>Salmonella</i> (të tjerë serovars)	2	
<i>Serpulina</i> spp.	2	
<i>Shigella boydii</i>	2	
<i>Shigella dysenteriae</i> (Tipi 1)	3 (**)	T
<i>Shigella dysenteriae</i> , të tjera nga Tipi 1	2	
<i>Shigella flexneri</i>	2	
<i>Shigella sonnei</i>	2	
<i>Staphylococcus aureus</i>	2	
<i>Streptobacillus moniliformis</i>	2	
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	2	
<i>Streptococcus pyogenes</i>	2	
<i>Streptococcus</i> s-uis	2	

Streptococcus spp.	2	
Treponema carateum	2	
Treponema pallidum	2	
Treponema pertenu	2	
Treponema spp.	2	
Vibrio cholerae (përfshirë El Tor)	2	
Vibrio parahaemolyticus	2	
Vibrio spp.	2	
Yersinia enterocolitica	2	
Yersinia pestis	3	V
Yersinia pseudotuberculosis	2	
Yersinia spp.	2	
(**) Shih paragrafin 8 të shënimeve hyrëse		

VIRUSET (*)

Agjenti biologjik	Klasifikimi	Shënime
Adenoviridae	2	
Arenaviridae		
LCM-Lassa-virus kompleks (fjala e vjetër viruset arena):		
Virusi Lassa	4	
Lymfocitik (shtame)	3	
Lymphocytic choriomeningitis virus (shtame të tjerë)	2	
Mopeia virus	2	
Të tjerë LCM-Lassa viruse kompleks	2	
Tacaribe-Virus-kompleks (fjala e re viruse arena):	4	
Guanarito virus 4	4	
Junin virus 4	4	
Sabia virus 4	4	
Machupo virus 4	4	
Flexal virus 3	3	
Të tjerë viruse kompleks Tacaribe	2	
Astroviridae 2	2	
Bunyaviridae		
Belgrade (gjithashtu i njohur si Dobrava)	3	
Bhanja 2	2	
Bunyamëera virus	2	
Germiston	2	
Oropouche virus	3	
Pa emër (ish Muerto Canyon)	3	
California encephalitis virus 2	2	
Hantavirus-e:		
Hantaan (Ethe hemorragjike Koreane)	3	
Seoul virus	3	
Puumala virus	2	
Prospect Hill virus	2	
Të tjerë hantaviruses	2	
Nairoviruses:		
Crimean-ethe hemorragjike Kongo	4	
Hazara virus	2	

Phlebovirus-e:		
Ethet e luginës së Rift-it	3	V
Ethet Sandfly	2	
Toscana virus	2	
Të tjerë bunyaviridae të njohura që janë patogjene	2	
Caliciviridae		
Virusi i hepatitisit E	3 (**)	
Norëalk virus 2	2	
Të tjerë Caliciviridae	2	
Coronaviridae	2	
Filoviridae		
Ebola virus	4	
Marburg virus	4	
Flaviviridae		
Australia encephalitis (Encephalitesi Luginës Murray)	3	
Tick-borne encephalitis virus i Europës Qendrore	3 (**)	V
Absettarov	3	
Hanzalova	3	
Hypr	3	
Kumlinge	3	
Dengue virus tipi 1-4	3	
Virusi i hepatitisit C	3 (**)	D
Virusi i Hepatitisit G	3 (**)	D
Encephalitis B Japonez	3	V
Kyasanur Forest	3	V
Louping ill	3 (**)	
Omsk (a)	3	V
Poëassan	3	
Rocio 3	3	
Encephalitis rus pranverë-verë (TBE) (a)	3	V
St Louis encephalitis	3	
Ësselsbron virus	3 (**)	
Virusi i etheve të Nilit perëndimor	3	
Ethet e verdha	3	V
Të tjera flaviviruses të njohura si patogjene	2	
Hepadnaviridae		
Virusi i Hepatitisit B	3 (**)	V,D
Virusi i Hepatitisit D)	3 (**)	V, D
Herpesviridae		
Cytomegalovirus	2	
Epstein-Barr virus	2	
Herpesvirus simiae (B virus)	3	
Herpes simplex virus tipet 1 dhe 2	2	
Herpesvirus varicella-zoster	2	
Human B-lymphotropic virus (HBLV-HHV6) 2	2	
Human herpes virus 7	2	
Human herpes virus 8	2	D
Orthomyxoviridae		
Influenza viruses tipet A, B dhe C	2	V (c)
Tick-borne orthomyxoviridae: Dhori dhe Thogoto	2	

Papovaviridae		
Viruset BK dhe JC	2	D (d)
Human papillomaviruses	2	D (d)
Paramyxoviridae		
Measles virus	2	V
Mumps virus	2	V
Virusi i sëmundjes së Neëcastle	2	
Parainfluenza viruses tipet 1 to 4 2	2	
Respiratory syncytial virus 2	2	
Parvoviridae		
Human parvovirus (B 19) 2	2	
Picomaviridae		
Virusi i konjunktiviti akut hemorragjik (AHC)	2	
Coxsackie viruses	2	
Echo viruses	2	
Virusi i hepatitit A (human enterovirus tipi 72)	2	V
Polioviruses	2	V
Rhinoviruses	2	
Poxviridae		
Virusi i lisë së demit	2	
Virusi i lisë së gjedhëve	2	
Virusi i lisë së elefantit (f)	2	
Virusi i nyjës së qumështit	2	
Molluscum contagiosum virus	2	
Virusi i lisë së majmunit	3	V
Orf virus	2	
Virusi i lisë së lepurit (g)	2	
Vaccinia virus	2	
Variola (madhor dhe minor) virus	4	V
Virusi i lisë së bardhë ("Variola virus")	4	V
Yatapox virus (Tana & Yaba)	2	
Reoviridae		
Coltivirus	2	
Human rotavirus-e	2	
Orbivirus-e	2	
Reuvirus-e	2	
Retroviridae		
Viruse të imunodeficencës njerëzore	3 (**)	D
Viruset T-cell lymphotropic njerëzore (HTLV), tipet 1 dhe 2	3 (**)	D
SIV (h)	3 (**)	
Rhabdoviridae		
Rabies virus	3 (**)	V
Vesicular stomatitis virus		
Togaviridae		
Alphavirus-e		
Equine encephalomyelitis lindor	3	V
Virusi Bebaru	2	
Virusi Chikungunya	3 (**)	
Virusi Everglades	3 (**)	
Virusi Mayaro	3	
Virusi Mucambo	3 (**)	

Virusi Ndumu	3	
Virusi O'nyong-nyong	2	
Virusi i lumit Ross	2	
Virusi i pyllit Semliki	2	
Virusi CSindbis	2	
Virusi Tonate	3 (**)	
Equine encephalomyelitis venezuelas	3	V
Equine encephalomyelitis perëndimor	3	V
Alphaviruse të tjerë të njohur	2	
Rubivirus (rubella)	2	V
Toroviridae	2	
Viruse të paklasifikuara		
Equine morbillivirus	4	
Viruse hepatite ende të paidentifikuara	3 (**)	D
Agjentë jokonvencionalë të shoqëruar me formën sfungjore të transferueshme encephalopathies (TSEs)		
Sëmundja Creutzfeldt-Jakob	3 (**)	D (d)
Sëmundja varianti Creutzfeldt-Jakob	3 (**)	D (d)
Bovine forma sfungjore encephalopathy (BSE) dhe TSE të tjera të lidhura me kafshët (i)	3 (**)	D (d)
Sindroma Gerstmann-Sträussler-Scheinker	3 (**)	D (d)
Kuru	3 (**)	D (d)

*) Shih pikën 7 të shënimeve hyrëse.

**) Shih pikën 8 të shënimeve hyrëse.

a) Encefaliti i shkaktuar nga këpusha.

b) Virus i hepatitit D është patogjen të punëmarrësit vetëm në praninë e infeksionit të njëkohshëm ose dytësor, të shkaktuar nga virusi i hepatitit B. Për rrjedhojë, vaksinimi kundër virusit të hepatitit B do të mbrojë edhe kundër virusit të hepatitit D (Delta) punëmarrësit që nuk janë prekur nga virusi i hepatitit B.

c) Vetëm për tipat A dhe B;

d) Rekomanduar për punën ku ka kontakt të drejtpërdrejtë me këta agjentë;

e) Janë identifikuar dy viruse: një i llojit të lisë së buallit dhe një variant i virusit Vaccinia;

f) Variant i virusit të lisë së gjedhëve;

g) Variant i Vaccinia;

h) Aktualisht nuk ka fakte të sëmundjes te njerëzit të shkaktuara nga retroviruse të tjera me origjinë nga majmuni. Si masë parandaluese për punën me to rekomandohet niveli 3 i kontrollit;

i) Nuk ka prova të infeksioneve në njerëz të shkaktuara nga agjentët përgjegjës për encefalitetispongiforme të transmetueshme (TSE). Megjithatë, masat e kontrollit për agjentët e klasifikuar në grupin e riskut 3 (**), rekomandohen si masë parandaluese për punën në laborator, përveç punës laboratorike që lidhet me agjentë të identifikuar të skrapies, ku është i mjaftueshëm niveli 2 i kontrollit.

PARAZITËT

Agjenti biologjik	Klasifikimi	Shënime
Acanthamoeba castellanii	2	

Ancylostoma duodenale 2	2	
Angiostrongylus cantonensis	2	
Angiostrongylus costaricensis	2	
Ascaris lumbricoides	2	A
Ascaris suum	2	A
Babesia divergens 2	2	
Babesia microti 2	2	
Balantidium coli 2	2	
Brugia malayi 2	2	
Brugia pahangi 2	2	
Capillaria philippinensis	2	
Capillaria spp. 2	2	
Clonorchis sinensis 2	2	
Clonorchisviverrini 2	2	
Cryptosporidium parvum 2	2	
Cryptosporidium spp. 2	2	
Cyclospora cayetanensis	2	
Dipetalonema streptocerca	2	
Diphyllobothrium latum	2	
Dracunculusmedinensis is	2	
Echinococcusgranulos us	3 (**)	
Echinococcusmultilocularis	3 (**)	
Echinococcusvogeli 3 (**)	3 (**)	
Entamoeba histolytica 2	2	
Fasciola gigantica 2	2	
Fasciola hepatica 2	2	
Fasciolopsis buski 2	2	
Giardia lamblia (Giardia intestinalis) 2	2	
Hymenolepsidiminuta 2	2	
Hymenolepisnana 2	2	
Leishmania brasiliensis	3 (**)	
Leishmania donovani	3 (**)	
Leishmania ethiopica	2	
Leishmania mexicana	2	
Leishmania peruviana	2	
Leishmania tropica	2	
Leishmania major	2	
Leishmania spp.	2	
Loa loa	2	
Mansonella ozzardi	2	
Mansonella perstans	2	
Naegleria foëleri	3	
Necator americanus	2	
Onchocerca volvulus	2	
Opisthorchis felineus	2	
Opisthorchis spp.	2	
Paragonimus eëstermani	2	
Plasmodium falciparum	3 (**)	
Plasmodium spp. (njerëzor	2	

e ngjashëm)		
Sarcocystis sui hominis	2	
Schistosoma haematobium	2	
Schistosoma intercalatum	2	
Schistosoma japonicum	2	
Schistosoma mansoni 2	2	
Schistosoma mekongi	2	
Strongyloides stercoralis 2	2	
Strongyloides spp. 2	2	
Taenia saginata	2	
Taenia solium	3 (**)	
Toxocara canis	2	
Toxoplasma gondii	2	
Trichinella spiralis	2	
Trichuris trichiura	2	
Trypanosoma brucei brucei	2	
Trypanosoma brucei gambiense	2	
Trypanosoma brucei rhodesiense	3 (**)	
Trypanosoma cruzi 3	3	
Èuchereria bancrofti	2	
(**) Shih paragrafin 8 të shënimeve hyrëse.		

KËRPUDHAT

Agjenti biologjik	Klasifikimi	Shënim
Aspergillus fumigatus	2	A
Blastomyces dermatitidis (Ajellomyces dermatitidis)	3	
Candida albicans	2	
Candida tropicalis	2	
Cladophialophora bantiana (ish: Xylomyces bantiana, Cladosporium bantianum or trichoides)	3	
Coccidioides immitis	3	A
Cryptococcus neoformans var. Neofornans (Filobasidiella neoformans var. neoformans)	2	A
Cryptococcus neoformans var. gattii (Filobasidiella bacillispora)	2	A
Emmonsia parva var. parva	2	
Emmonsia parva var. crescens	2	
Epidermophyton floccosum	2	A
Fonsecaea compacta	2	
Fonsecaea pedrosoi	2	
Histoplasma capsulatum var. capsulatum (Ajellomyces capsulatus)	3	
Histoplasma capsulatum duboisii	3	
Madurella grisea	2	
Madurella mycetomatis	2	
Microsporium spp.	2	A
Neotestudina rosatii	2	

Paracoccidioides brasiliensis	3	
Penicillium marneffeii	2	A
Scedosporium apiospermum (Pseudallescheria boydii)	2	
Scedosporium prolificans (inflatum)	2	
Sporothrix schenckii	2	
Trichophyton rubrum	2	
Trichophyton spp.	2	

SHTOJCA IV
REKOMANDIME PRAKTIKE PËR MBIKËQYRJEN SHËNDETËSORE TË PUNËMARRËSVE
(Neni 14(8))

1. Mjeku i punës duhet të njohë mirë kushtet e ekspozimit ose rrethanat e secilit punëmarrës të ekspozuar ndaj agentëve biologjikë.

2. Mbikëqyrja shëndetësore e punëmarrësve kryhet në përputhje me parimet dhe praktikën e mjekësisë së punës; ajo duhet të përfshijë të paktën masat e mëposhtme:

- mbajtjen e kartelës së shëndetit në punë të punëmarrësit, që përmban edhe anamnezën e sëmundjeve profesionale;

- një vlerësim individual të gjendjes shëndetësore të punëmarrësit;

- kur është e përshtatshme, monitorimin biologjik, si dhe përcaktimin e efekteve të hershme dhe të kthyeshme.

Për secilin punëmarrës që është subjekt i mbikëqyrjes shëndetësore, mund të kryhen analiza të mëtejshme nën dritën e njohurive më të fundit për mjekësinë e punës.

SHTOJCA V
TREGUESIT LIDHUR ME MASAT E KONTROLLIT DHE NIVELET E KONTROLLIT
(Nenet 15(3) dhe 16(1)(a) dhe (b))

Shënim paraprak

Masat e përmendura në këtë shtojcë zbatohen në përputhje me natyrën e veprimtarive, vlerësimin e riskut për punëmarrësit dhe natyrën e agjentit biologjik në fjalë.

Masat e kontrollit	Nivelet e kontrollit		
	2	3	4
1. Vendi i punës duhet të ndahet nga çdo veprimtari tjetër në të njëjtën godinë.	Jo	Rekomanduar	Po
2. Ajri që futet dhe ajri që del nga vendi i punës duhet të filtrohet duke përdorur një sistem HEPA4 ose një sistem të ngjashëm.	Jo	Po, për ajrin në dalje	Po, për ajrin në hyrje dhe ajrin në dalje
3. Aksesit duhet të kufizohet vetëm për punëmarrësit e autorizuar.	Rekomanduar	Po	Po, nëpërmjet bllokimit të ajrit
4. Vendi i punës duhet të jetë e mundur të izolohet për të lejuar	Jo	Rekomanduar	Po

⁴ Filtër i grimcave të ajrit me efikasitet të lartë

dezinfektimin.			
5. Procedura dezinfektimi të specifikuar.	Po	Po	Po
6. Në vendin e punës duhet të mbahet presion ajri negativ ndaj atmosferës.	Jo	Rekomanduar	Po
7. Kontroll efikas i vektorëve, si brejtësit ose insektet.	Rekomandu ar	Po	Po
8. Sipërfaqe të papërshkueshme për ujin dhe të lehta për t'u pastruar.	Po, për tavolinat e punës	Po, për tavolinat e punës dhe dyshemetë	Po, për tavolinat e punës, muret, dyshemetë dhe tavanin
9. Sipërfaqe rezistente ndaj acideve, bazave, tretësve, dezinfektuesve.	Rekomandu ar	Po	Po
10. Ruajtje e sigurt e një agjenti biologjik.	Po	Po	Po, ruajtje e siguar
11. Dritare vrojtimi, ose një zgjidhje alternative, në mënyrë që të punësuarit të mund të shihen.	Rekomandu ar	Rekomanduar	Po
12. Një laborator duhet të përmbajë pajisjet e veta.	Jo	Rekomanduar	Po
13. Materiali i infektuar, përfshirë çdo kafshë, duhet trajtuar në kabinë sigurie ose izolim, ose me mjete të tjera kontrolli të përshtatshme.	Kur është e përshtatshme	Po, kur infektimi është me rrugë ajrore	Po
14. Incinerator për asgjësimin e karkasave të kafshëve.	Rekomandu ar	Po, (të disponueshme)	Po, në vendin e punës

SHTOICA VI
KONTROLLI PËR PROCESË INDUSTRIALE
(Neni 4(1) dhe neni 16(2)(a))

Agjentët biologjikë të grupit 1

Për punën me agjentë biologjikë të grupit 1, përfshirë vaksina të gjalla të dobësuara, duhet të respektohen parimet e sigurisë dhe higjienës në punë.

Agjentët biologjikë të grupeve 2, 3 dhe 4

Mbi bazën e vlerësimit të riskut, mund të jetë e përshtatshme të përzgjidhen dhe kombinohen masat e kontrollit nga kategori të ndryshme në tabelën më poshtë, për çdo proces të veçantë ose pjesë të një procesi.

A. Masat e kontrollit	B. Nivelet e kontrollit		
	2	3	4
1. Organizmat e aftë për mbijetesë duhet të manipulohen në një sistem, i cili e ndan fizikisht procesin nga mjedisi.	po	po	po
2. Gazet e shkarkimit nga sistemi i mbyllur duhet të trajtohen në mënyrë që të:	minimizohet çlirimi	parandalohet çlirimi	parandalohet et çlirimi
3. Mbledhja e mostrave, shtimi i materialeve në një sistem të mbyllur dhe transferimi i organizmave të aftë për mbijetesë në një sistem tjetër të mbyllur, duhet të kryhet në mënyrë që të:	minimizohet çlirimi	parandalohet çlirimi	parandalohet et çlirimi
4. Lëngjet e kulturave në sasi të madhe nuk duhet të largohen nga sistemi i mbyllur përveç rasteve kur organizmat e aftë për mbijetesë janë:	çaktivizuar me mjete të besueshme	çaktivizuar me mjete të besueshme kimike ose	çaktivizuar me mjete të besueshme kimike ose

		fizike	fizike
5. Izolimi projektohet në mënyrë që të:	minimizohet çlirimi	parandalohet çlirimi	parandalohet et çlirimi
6. Sistemet e mbyllura duhet të vendosen brenda një zone të kontrolluar	fakultative	fakultative	po, dhe të ndërtuar për këtë qëllim
a) Shenjat e rrezikut biologjik duhet të vendosen dukshëm	fakultative	po	po
b) Aksesit duhet të kufizohet vetëm për personelin e autorizuar	fakultative	po	po, nëpërmjet bllokimit të ajrit
c) Personeli duhet të mbajë veshje mbrojtëse	po, veshje pune	po	po, ndërrim i plotë
d) Sigurohen për personelin mjetet për dekontaminim dhe larje	po	po	po
e) Personeli duhet të bëjë dush përpara largimit nga zona e kontrolluar	jo	fakultative	po
f) Rrjedhjet nga lavamanët ose dushet duhet të mbliken dhe çaktivizohen përpara se të derdhen	jo	fakultative	po
g) Zona e kontrolluar duhet të ventilohej siç duhet për të minimizuar ndotjen e ajrit	fakultative	fakultative	po
h) Zona e kontrolluar duhet të mbahet në një presion ajri negativ ndaj atmosferës	jo	fakultative	po
i) Ajri që futet dhe ajri që nxirret nga zona e kontrolluar duhet të filtrohet me sistem HEPA ose të ngjashëm	jo	fakultative	po
j) Zona e kontrolluar duhet të projektohet që të pengojë derdhjet e të gjithë përmbajtjes së sistemit të mbyllur	jo	fakultative	po
k) Zona e kontrolluar duhet të jetë e izoluar për të lejuar përdorimin e fumigantëve	jo	fakultative	po
l) Trajtim i ujërave të shkarkimit përpara derdhjes përfundimtare.	çaktivizuar me mjete të besueshme	çaktivizuar me mjete të besueshme kimike/ fiz	çaktivizuar me mjete të besueshme kimike/ fiz

SHTOJCA VII

KODI I REKOMANDUAR I PRAKTIKËS PËR VAKSINIMIN

(Neni 14(3))

1. Nëse vlerësimi i riskut tregon që ka një risk për sigurinë dhe shëndetin e punëmarrësve për shkak të ekspozimit të tyre ndaj agentëve biologjikë, për të cilët ekzistojnë vaksina të efektshme, punëdhënësi duhet t'u ofrojë atyre vaksinimin.
2. Vaksinimi duhet të kryhet në përputhje me rregullat e miratuara me urdhër të ministrit përgjegjës për shëndetësinë. Punëmarrësit duhet të informohen për përfitimet dhe anët negative, si të vaksinimit, ashtu dhe të mosvaksinimit.
3. Vaksinimi duhet të ofrohet pa pagesë për punëmarrësit.
4. Mund të hartohet një certifikatë vaksinimi, e cila u vihet në dispozicion punëmarrësve të interesuar dhe, sipas kërkesës, edhe autoritetit kompetent.

Dixhitalizuar nga Qendra për Çeshtjet e Informimit Publik, INFOÇIP
www.infocip.org
www.vendime.al
mbeshtetur nga Olof Palme Center